

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historica Relatio De Ortu Et Progressu Fidei Orthodoxae In Regno Chinensi Per Missionarios Societatis Jesu

Schall von Bell, Johann Adam

Ratisbonae, 1672

Caput I. Initia Expeditionis Christianae apud Chineses operâ Societatis
Jesu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11805

2 *Initia Expedit. Christianæ ad Chines.*

verbo, firmaturus exemplo Indiarum Apostolus; Indis ac Japonibus abunde in fide instructis, acceptis ab Europa etiam sociorum coloniis, & per ea regna deductis, sacrâ expeditionem in Chinas suscepit. Delatus inter præsentissima pericula, quæ vel ductorum metus, vel regni finium custodia faciebant in *Quântum* Provinciam maritimam, quam Cantoniam scriptores nostri appellavêre, ibi prima calentissimorum suorum pro fide propaganda desideriorum vestigia impressit. Verùm desperato undiq; obstructoq; in regnum aditu divina illum providentia in vestibulo continuit, evocatumq; inde ad superos voluit esse Apostolicæ hujus expeditionis patronum è cælo magis, quam ducem à terra.

Alij deinceps ejusdem cum Xaverio sicut Instituti, ita propositi eandem expeditionem avidè complexi, cū alijs super alia obstaculis, continuâ propè serie mutuo succedentibus conflixerunt. Morabatur ediscendi Idiomatis singularitas, literarumq; quarum ferè quælibet, sic proprijs characteribus pingitur, uti peculiari voce figuratur, multitudo. Obstabat quàm plurima, quia inter Idololatrias, sectarum disparitas, quibus scissa in semetipsam in illo populo impietas luctatur, publico sæpius Magistratum consilio atq; armis compescenda. Sunt autem istæ factiones religionum adeò noxiæ rebus

Chi-

Chinensium, ut propter illas noxij æquè atque innoxij, ac primum exteri quò ignoti magis, hoc ipso suspecti amplius trahantur, alienarumque culparum occasione priores isti, quas minimè meruerunt, dent pœnas. Illud verò spem bonæ frugis disseminando Evangelio absorbebat omnem, quòd Magistratum ratio, quantumvis planè multiplex frequentissimè mutetur. Quò fit, ut neque apud populares, neque apud Primores Provinciarum, aut Civitatum Præsides radices possit agere peregrina Religio: Mutato siquidem Magistratu, populi studia ad Successoris ingenium flecti necesse est, qui communi plerumque potentium genio, novitatum studiosi firmari res suas, & apud sumum Principem commendari amplius posse credunt, si antecessorum placita, recentioribus inductis, aut renovatis pristinis aboleverint.

Perrupit nihilominus Christiana virtus, & animarum zelus hæc obstacula. Insinuati per Regnum complures de Societate JESV legem adversus exteros, qua ratione DEO adversabatur, laudabili audaciâ fregerunt, Idiomatis difficultates infatigabili studio superarunt, fluctus discordantis populi cautâ per annos aliquot dexteritate declinarunt, donec etiam, ne motibus assiduis alternantium Magistratum, ipsi quoque nusquam fixi abriperentur, ipsam Reipublicæ arcem, Impe-

4 *Initia Expedit. Christianæ ad Chines.*
ratoris aulam, pro ara & anchora corripu-
erint.

Primus omnium Matthæus Riccius ad Aulam penetravit, illorum suasu, quos erudierat in fide, quin & eorum, quorum gratiâ protegebatur; quò illos redderet securiores adversus Idololatrias, istos minùs suspectos faceret apud obrectatores. Horarias machinas aliâque Europæorum singularia Imperatori obtulit, obtinuitque eorum gratiâ ut placeret: Detentus fuit quoad vixit in Regia, & hoc solo nomine, quod in ea edicto regio versaretur, Socios ubique per Regnum intactos servavit. Successere Jacobus Pantoja, & Sabatinus de Urfis, itidem ambo de Societate Sacerdotes. Hi quoque sedem in Regno meditantés, cum alia deficerent, curiosa Matheseos studia Chinesibus repræsentando, alliciebant animos, occasione hac veritate Christiana sensim imbuendos. Astronomiæ pretium apud has gentes supra fidem invaluit: nil non ad observationes motuum cœlestiû privati publiciq; agitur; optimi quiq; rerûmque maximarum cupidi, aut huic studio vacant, aut ab illo pendent. Ephemeridum per id tempus ratio non nihil à vero declinaverat: errores ex Indigenis nonnulli correcturi promittebant industriam: Patres etiam ab amicis, ut in commune operam suam conferrent, invitabantur. Nec à proposito alienum videba-

debat rem hoc pacto curare literariam, atque ita fini intento, stabilitati mansionis simul procurandæ vacare. Præfocatus tamen ipso in partu conatus est; lege patria, & æmulis, in advenas, eorūque sectatores, qui Christiana sacra susceperant, fulminantibus, eorum nonnulli regno pulsī, alij latere in abdito tantisper, dum serenitas revertetur, compulsi sunt.

Decem propè annis abstinendum fuit à publico: quoad usq; opportunitas occurreret sacram anchoram, hoc est favores Regios tuto reperendi. Hanc felici successu P. Nicolaus Longobardus occupavit, porrecto supplici libello, quo facultatem adeundi Curiam, in eaq; commerandi rogabat ad exhibendam artem, quam præferebat tormentorum æneorum. Nihil equidem ad postulata responsi tunc accepit; hoc tamen solo prætextu, quod gratiam & edictum Regium præstolaretur, usus fuit speratâ, tanquam obtentâ licentiâ; simulque Adversariorum insidias, ipsamque persecutionis vim, quæ nondum deferbuerat, magna ex parte discussit.

Incidit in eadem tempora funesta toti Chinesium Imperio motuum civilium collisio. Pacatam per complures annos Rempublicam rerum novarum cupidi, uti fit, discessione adversus Regem factâ turbaverunt. Rex ut istorū audaciam frangeret finitimorum Tartarorum

6 *Initia Expedit. Christiane ad Chinens.*

copias excivit, ulturus domesticorum improbitatem, flagro exterorum; quo tamen postea concussum corpus regni universum, & pars sincera cum scelestâ indoluit. Pulsis anno sexcentesimo quadragésimo quarto supra millesimum rebellibus, Tartari audaciâ ut victoriâ elati pro arbitrio Regnum ac Regem, quâ ipsi vellent, flectebant. Futuri impostherum stipatores Imperatorij lateris, jusserunt indigenas omnes relictis ædibus ac supellectili demigrare ab urbe in suburbia; hortis ac villis Pequino vicinoribus in propria emolumenta translatis. Hoc turbine rursus perculsi, qui in urbe Regia morabantur Patres, ædibus proscribuntur, & agro propè muros sito, unde victus potissimum suppetebat; loco insuper sepulturæ P. Matthæi Riccij adempto, cujus viri memoria pro præsidio illis erat apud Chinenses, supersticiosos Majorum suorum cultores. Jámque urbanis etiam sedibus periculum imminebat, quando de violentia modestè interpellatus Rex singulari diplomate quod varijs in locis affigi jussit, indemnitati Patrum cavet, & deperdita omnia à Regulis, ad quos devenerant recepta, possessoribus pristinis restitui ac confirmari mandavit, causâ prætensâ quòd de Rege & Imperio (ut inquiebat) benemeriti adhuc eodem in obsequio Regio occuparentur. Regis exemplum illico secutus Magistratus, ad quem dimen-

dimensio agrorum pertinet, à biennio ademptum agrum, nullo præterea procurante reddiderunt, auxeruntque impetrata, quin etiam à Rege duplo majori loci portione cum adjecta Villa: Domum autem, non solum intactam, sed & quadruplo auctam servavere.

CAPUT II.

*Patres ad reformationem Astronomicarum
Ephemeridum seu Calendarij Sinici
animum adjiciunt.*

REgiâ Imperatoris Chinenfium benevolentia, iterum prosperè è tenebris in publicum eluctati Patres, demerendæ sibi constanter gentis, ad conversionis animarum ulterius promovenda lucra, occasionem ex Calendarij Sinici Astronomiæque in integrum restitutione ceperunt. Commune id fuerat votum Regis ac Magistratum, qui nonnihil defectuum in temporum motuumque cœlestium, quos scrupulosè observant, prædictionibus jam pridem notaverant. Tercentum octoginta ferè anni abierant, ex quo nihil in calculis Astronomicis immutassent; cum aliàs consuessent propter artis, nec dum apud ipsos ad principia certiora deductæ, imperitiam, identidem aliquid calculis addere vel demere; experi-